



PROVISIONAL INSTITUTIONS OF SELF GOVERNMENT

**KUVENDI I KOSOVËS  
СКУПШТИНА КОСОВА  
ASSEMBLY OF KOSOVO**

**Z A P I S N I K**

Sa plenarne sednice Skupštine br.35/03 održane 11.12.2003.godine

Sednica je počela u 10. časova i održana je u sali Skupštine opštine Priština.

Predsedavao je Nedžat Daci, predsednik Skupštine, a kopredsedavajući je bio Bajram Kosumi, član Predsedništva.

Predsednik je konstatovao da je prisutno 91. poslanik i otvorio sednicu.

Na prethodnom zasedanju za ovu sednicu je bio utvrđen sledeći dnevni red.

1. Usvajanje zapisnika sa prethodne sednice
2. Prvo razmatranje Nacrta zakona o Privrednoj komorii Kosova
3. Razmatranje odluke posebnog panela o prigovoru koalicije «Povratak» na Zakon o popisu stanovništva, domaćinstava i stanova
4. Razmatranje predloga Vlade Kosova i Komisije za zakonodavstvo, pravosuđe i Ustavni okvir o proglašenju neprimenljivim pojedinih ustavnih i zakonskih akata
5. Predlog dnevnog reda za skupštinsko zasedanje 18.decembra 2003.godine.

Predsednik je tražio od poslanika Skupštine da se radi prema dnevnom redu utvrđenim na prethodnoj sednici.

Dragiša Krstović je u ime Poslaničke grupe Povratak predložio da se četvrta tačka skine sa dnevnog reda.

Predsednik je stavio na glasanje predlog predstavnika PG «Povratak» i rezultat glasanje je bio:

Za..... 15  
Protiv..... većina  
Uzdržanih..... nijedan.

Predsednik je konstatovao da Skupština nije prihvatiла predlog PG «Povratak».

**Aluš Gaši** je u ime PG DSK predložio da se predlog Vlade za imenovanje članova Nadzornog odbora za telekomunikaciju stavi na dnevni red ove, a ne sednica predviđene za 18.decembar 2003. godine.

Predsednik je rekao da je Predsedništvo razmotrilo ovaj predlog i nije osporilo nijedan od predloženih kandidata, ali pošto imalo dovoljnu informaciju, ovo pitanje je ostavilo za sednicu 18. decembra 2003.godine i pozvao ministra za saobraćaj i telekomunikaciju da obrazloži predlog za uvrštenje ovog pitanja u dnevni red Skupštinskog zasedanja kao hitno.

**Ministar Zef Morina** je naglasio da formiranje Nadzornog odbora za telekomunikaciju ima poseban značaj, jer je potrebno da se što pre raspiše tender za opratora mobilne telefonije na Kosovu, čime će se poboljšati kvalitet usluga, pokriti cela teritorija Kosova i sniziti cene usluga mobilne telefonije.

**Gojko Savić** je istakao da je Predsedništvo odložilo predlog Vlade za narednu sednicu, pošto ni za jednog predloženog kandidata nije data biografija. U ovom odboru predloženo je 5. članova listom svi Albanci, a trebalo bi da neko bude iz drugih zajednica. Prema tome nisu stvorenii uslovi da se ovo uvrsti u dnevni red kao hitno pitanje.

**Arsim Bajrami** je izrazio mišljenje da se ovaj predlog ne može okvalifikovati kao hitno pitanje radi stavljanja na dnevni red skupštinskog zasedanja. Poslanicima nije podeljen predlog Vlade, pa zbog toga kao i usled nedostatka dovoljne informacije o predloženim kandidatima Skupština ne može da donese odluku o tome. Iduće sednice imaćemo više informacija i ovo pitanje možemo da razmotrimo po redovnom postupku.

**Bujar Dugoli** je rekao da PG ABK nije spremna da podrži predložene kandidate, pošto nemamo njihovu biografiju. Tražimo da se za narednu sednicu kompletiraju svi podaci kako bismo imali jasan uvid u sastav tog odbora, pa tek onda izjašnjavati se o predlogu.

**Dragiša Krstović** je kazao da PG koalicije «Povratak» ne podržava predlog da se ovo pitanje uvrsti u dnevni red današnje sednice. Nedostaje transparentnost predloga kandidata i njihovi biografski podaci.

Predsednik je stavio na glasanje predlog PG DSK i konstatovan je sledeći rezultat:

Za..... većina  
Protiv..... 35  
Uzdržanih..... 2.

Predsednik je konstatovao da je Skupština usvojila predlog Parlamentarne grupe DSK da se uvrsti u dnevni red ove sednica predlog Vlade za imenovanje članova Nadzornog odbora za telekomunikaciju.

### 1. Usvajanje zapisnika sa prethodne sednice

Zapisnik sa prošle sednice je usvojen bez primedaba.

### 2. Prvo razmatranje Nacrtu zakona o Privrednoj komori Kosova (33/03)

Predsedavajući je pozvao ministra za privredu i finansije da podnese obrazloženje predloženog zakona.

Ministar Ali Sadriu je naglasio da predloženi zakon reguliše organizaciju i funkcionisanje privrednih subjekata udruženih u Privrednu komoru i predstavlja značajan korak ka izgradnji privrednog sistema Kosova. Privredna komora Kosova je radila i radi prema primenjivom zakonu koji je donet u uslovima privrednog sistema sasvim drugačijeg od onoga kome težimo da izgradimo. Otuda je potrebno da se donese novi zakon koji će biti potpuno u skladu sa novim privrednim sistemom i kriterijumima i principima funkcionisanja tržišne privrede.

Ostalo je jedno otvoreno pitanje koje očekuje da se raspravlja, a to je naše zajedničko opredeljenje o tome da li će treba ostaviti prostor privrednim subjektima za dobrovoljno udruživanje u privrednu komoru ili da to bude obavezno, kao što je predviđeno članom 2 ovog nacrtu.

Vlada je na svojoj sednici od 13. novembra utvrdila predlog zakona o Privrednoj komori u kome su date obe pomenute varijante, a Skupština treba da se izjasni oko njih.

Predlaženi zakon ima sedam delova u koje je ugrađeno 36. članova.

U prvom delu su date opšte odredbe kojima se uređuje osnivanje, sedište, članstvo i zadaci komore.

Drugi deo utvrdjuje organe i organizacionu strukturu – način formiranja organa, njihov izbor, delokrug i uloga.

U trećem delu se reguliše status komore i druga pitanja koja su organski povezana sa statusom.

Četvrti deo je posvećen načinu rada suda časti i stalne arbitraže u okviru Privredne komore.

Peti deo utvrđuje način naplaćivanja sredstava za rad i delatnost komore.

Šesti deo reguliše stručnu službu komore i delokrug njenog sekretara, dok sedmi deo sadrži prelazne i završne odredbe.

Privredna komora ima nekoliko zajedničkih karakteristika sa drugim grupama kao što su trgovinska udruženja i radnički sindikati. Te zajedničke karakteristike su neprofitabilni status, raznovrsnost učešća, članstvo i njihovo samoupravljanje.

Na kraju ministar je pozvao poslanike da usvoje predloženi zakon.

**Predsedavajući** je otvorio pretres predloženog zakona u načelu.

**Arsim Bajrami** – PG DPK u načelu podržava predloženi zakon koji će stvoriti zakonsku osnovu za funkcijisanje privrednu komoru i zamjeniti primenljivi zakon. Imajući u vidu tržišnu privredu i ekonomski pluralizam, neophodno je da se privredna komora prilagodi trendovima tržišne privrede i preživljava samo na osnovu vrednosti usluga koje nudi privrednicima.

Kosovo je na putu izgradnje tržišne privrede i još uvek ne možemo da kažemo da imamo održivi i postojani privredni sistem a kamo li tržišnu privredu. Moramo da sagledamo i modele država u tranziciji kako su one rešile status privrednih komora u tranziciji. U toku razmatranja predloženog zakona amandmanima možemo da poboljšamo njegov kvalitet.

**Aluš Gaši** – PG DSK je u načelu podržala nacrt ovog zakona. Tokom njegovog razmatranja u funkcionalnoj komisiji naši stručnjaci će dati svoj doprinos kako bi ovaj zakon bio što bolji, održiv i kompatibilan sa zahtevima vremena.

**Naim Maloku** – PG ABK u načelu podržava predloženi zakon. Varijante koje su iznete treba da budu predmet razmatranja u daljem postupku. Mi ćemo dati svoj doprinos prilikom razmatranja u komisiji i formulisanja amandmana.

**Gani Sadik** je u ime PG «Ostalih zajednica» odao podršku predloženom zakonu u načelu.

**Dragiša Krstović** U ime koalicije «Povratak» je istakao da će mo i ovom prilikom odbiti podršku ovom zakonu iz nekoliko razloga. U preambuli Nacrta zakona, u stavu 2. preambule stoji: «U cilju koordinisanja i realizacije smernica i zajedničkih interesa za unapredjenje poslovne saradnje članova i brži harmonični razvoj zemlje». Predlagач zakona je mogao da stavi umesto «zemlje» - «Kosova» i da ne bude ništa sporno. Koalicija «Povratak» mora stalno da izgradjuje negde neke odbrambene mehanizme što prejudicira budući status Kosova.

**Behđet Brajšori** – U načelu podržavam ovaj zakon kojeg smatram veoma važnim, jer ukoliko se ostvaruje usklađivanje interesa privrednih subjekata i poslovne zajednice, privreda zemlja će se brže razvijati.

**Tom Hajdaraj** – U načelu podržavam predloženi zakon, ali imam nekoliko primedaba vezanih za oblast agrara i dr. Članom 8. uređuje se izdavanje stručne dokumentacije o poreklu robe. Istu materiju reguliše i zakon o spoljnoj trgovini. Član 18. kaže da Privredna komora Kosova donosi podzakonska akta, a zna se da ta akta donose ministarstva ili vlada. U članu 24. reguliše se pitanje granskih organizacija, a zemljoradničke zadruge su bliže regulisane Zakonom o zemljoradničkim zadrugama. Ovim zakonom ne bi trebalo narušiti organizacione strukture poslovnih organizacija koje su regulisane drugim zakonima.

**Ramadan Kelmendi** je istakao da se ovim zakonom ne utvrđuju uslovi, način i kriterijumi učlanivanja u Privrednu komoru ni teritorijalni oblik učlanjivanja, čime se ostavlja prostor da se i privrednici van Kosova učlanjuju u ovu asocijaciju. Takođe ovaj nacrt zakona ne treba da zastupa samo interes poslovnih subjekata, nego i interes drugih privrednih i neprivrednih subjekata na Kosovu. Ovde hvali i način učlanjivanja privrednih i neprivrednih subjekata, kao i utvrđivanje prava, obaveza i odgovornosti udruženog člana. Zakon nije definisao ulogu arbitraže, suda časti.

**Đevdet Neziri** je naglasio da je privreda Kosova nedefinisana počev od svojine do institucionalnih problema. Preduzeća i biznisi na Kosovu posluju samo radi preživljavanja. Došlo je vreme da se izvrši udruživanje preduzeća a na toj liniji i njihovo učlanjivanje u Privrednu komoru Kosva.

**Fetije Kpuska** je rekla da u ovom Nacrtu zakona ima mnogih protivurečnosti, posebno u vezi sa mogućnošću komuniciranja između poslovnih privrednika. Ona je u nastavku naglasila da je potrebno da se tačno definišu odgovornosti i nadležnosti i same Privredne komore.

**Bljerim Baruti** je naglasio da se ovim nacrtom zakona vrši prestrukturiranje Privredne komore Kosova a definisanje njenog statusa je u interesu ekonomskog razvoja Kosova.

**Nerdživane Dauti** je kazala da je neophodno pravno regulisanje delatnosti Privredne komore Kosova, i to posebnim zakonom, imajući u vidu činjenicu da je privredna komora profesionalna organizacija i nezavisni pravni subjekt na Kosovu.

U okviru svake privredne komore postoji sud časti. I o ovom Nacrtu zakona spominje se sud časti, ali se na fragmentaran način utvrđuje njihova uloga i značaj u poslovnoj praksi.

Izbor stalnog ili arbitražnog suda uređuje se članom 28. Nacrtu zakona u kojem je izričito utvrđeno da je arbitražni sud nadležan za rešavanje sporova između članica Privredne komore Kosova i ostalih prvih i fizičkih lica.

Ovaj Nacrt zakona ne sadrži pravne odredbe o arbitraži u spoljnoj trgovini.

Ona u načelu podržava ovaj Nacrt zakona, ali predlaže da se izvrši preformulacija člana 2, 6, 8, 27 i 28.

Na kraju je predsedavajući stavio na glasanje ovaj Nacrt zakona, a rezultat je bio sledeći:

Za.....

Protiv.....

Uzdržanih.....

**Predsedavajući** je konstatovao da je Skupština Kosova usvojila u načelu, većinom glasova, Nacrt zakona o Privrednoj komori Kosova i zadužila glavne i funksionalne komisije da ovaj Nacrt zakona razmotre u roku od tri nedelje i Skupštini Kosova dostave izveštaje sa preporukama na usvajanje.

### **3. Razmatranje odluke posebnog panela u vezi sa predlogom Koalicije «Povratak» na Zakon o popisu stanovništva, domaćinstava i stanova**

**Predsednik** je upoznao poslanike u vezi sa prigovorom na ovaj zakon koji je podnela Koalicija «Povratak» kao i sa postupkom formiranja posebnog panela za razmatranje istog. On je naglasio da je Predsedništvo razmatrilo odluku panela i jednoglasno konstatovalo da predložene izmene ne menjaju sadržinu Nacrtu zakona, prema tome preporuka panela se može prihvati.

**Bujar Dugoli** se kritički osvrnuo na preporuku panela o Zakonu o popisu stanovništva, domaćinstava i stanova i predložio da Skupština usvoji samo član 8. tačka 2, ali ne i član 18.

Gani Koci je rekao da parlamentarna grupa DPK ne podržava preporuku panela, jer je obrazloženje potpuno neosnovano i da panel nije radio na osnovu predloga koalicije «Povratak», s obzirom da ova koalicija nije imala prigovor na posebne odredbe ovog zakona, već je u potpunosti osporila zakon, s toga je panel bio dužan da se pozabavi čitavim zakonom a ne samo pojedinim odredbama ili posebnim članovima, koji nisu bili predmet osporavanja od strane Koalicije «Povratak».

Hydajet Hyseni je kazao da je Predsedništvo razmotrilo prigovor parlamentarne grupe «Povratak» na ovaj zakon i konstatovao da se ovim zakonom ne ugrožavaju prava i slobode zajednica, ali u nedostatku konsensusa, odlučilo da se formira poseban panel za razmatranje istog i da zatim Skupština doneše odluku o tome.

Gojko Savić je naglasio da je Predsedništvo Skupštine razmotrilo preporuku panela u vezi sa ovim zakonom, i da su svi članovi prihvatili njegove preporuke.

Predsednik je stavio na glasanje preporuku panela, a rezultat je bio sledeći:

Za.....	24
Protiv.....	većina
Uzdržanih...	0

Predsednik je konstatovao da Skupština nije usvojila preporuku panela o Zakonu o popisu stanovništva, domaćinstava i stanova, tako da ostaje na snazi Zakon koji je usvojen u Skupštini 11. jula 2003. godine.

#### **4. Razmatranje predloga Vlade Kosova i Komisije za zakonodavstvo, pravosuđe i ustavni okvir da se proglaše neprimenljivim pojedini ustavni i zakonski akti**

Predsednik je pozvao predsednika Zakonodavne komisije da obrazloži predlog.

Arsim Bajrami je naglasio da je SPGS doneo Uredbu 24/99 kojom je utvrdila kategorije primenljivih zakona i tom prilikom ostavljena mogućnost primene zakona donetih posle 22. marta 1989. godine. Smatram da svi zakoni doneti od strane Srbije i SRJ posle navedenog dana su neprimenljivi, jer to su zakoni koji nemaju legitimitet naroda Kosova i predstavnicih organa naroda Kosova, odnosno nametnuti su narodu Kosova.

Ustavni amandmani od 23. marta 1989. godine su usvojeni na protivustavni način narušili su politički i pravni subjektivitet Kosova. Ustav Srbije iz 1990. godine je stvorio legalnu osnovu za okupaciju Kosova. Tzv. «Žabljački ustav» iz 1992.g. predstavlja ustavni akt koji je nametnut narodu Kosova. I na kraju Ustavna povelja Zajednice SCG. Sve to stvorio je ustavni temelj za izvršenje ustavne agresije na Kosovu i narod Kosova nikad ih nije prihvatio.

Na osnovu tih ustavnih akata doneto je niz drugih zakona kojima ne salo što je ozakonjena institucionalna diskriminacija, već slobodno mogu da kažem i apartheid na Kosovu, tako da su Albanci godinama tretirani kao građani drugog reda.

Ovom prilikom Komisija predlaže da svi ustavni i zakonski akti, neupuštajući se u to da li su diskriminujući ili ne, proglose neprimenljivim i ponište ili proglose irrelevantnim sve pravne posledice koje su proizveli ti zakoni, jer su one izuzetno velike ne samo po privredu nego i sve druge oblasti života.

Vlada Kosova je sastavila inicijalni spisak zakona koje predlaže Skupštini da ih прогласи не применијивим. Међутим, Komisija predlaže да се не идентификују pojedinačно ti zakoni, већ да се сvi jugoslovenski i srpski zakoni doneti nakon 22. марта 1989. године прогласе не применијивим на територији Kosova.

Predsednik je otvorio raspravu o predlogu Vlade i Zakonodavne komisije.

Aljuš Gaši je naglasio da parlamentarna група DSK снажно подржава предлог Komisije у вези са овим пitanjem i захтевамо од Vlade да у потпуности спроводи odluku Skupštine.

Hajredin Kuči se u име DSK критички осврнуо на sve правне акте које је Србија донела после 22. марта 1989. године и предложио Skupštini да предузме sledeće mere: a) Da прогласи не применијивим све законе, законска и подзаконска акта и остала одредбе које су донете од стране српских власти о Косову након 22. марта 1989. године. b) Da se otklone sve правне posledice прouзроковане овим законима i да се предузму мере за повраћај u предање stanje; c) Da se intenzivno radi na izmeni i onih закона који потичу из времена комунистичког прavnog система, прilagođavajući ih новом систему u складу sa међunarodnim standardima; č) Zahtevati od svih домаћих i међunarodnih institucija да поштују odluku Skupštine Kosova; d) Da se uputi apel i самоj Srbiji da промени njen приступ u вези njene suverenosti nad Kosovom; dh) Da Skupština Kosova још једном изрази своју спремност за доношење одговарајућих законова u складу sa међunarodnim aktima kojima се afirmiše građanska ravnopravnost; e) Upoznati sve међunarodне centre odlučivanja sa овом odlukom.

Dragiša Krstović je u име parlamentарне групе «Povratak» рекао да odluka koja ће se eventualno doneti u вези са овим пitanjima ne може правно опстати, jer је u suprotnosti sa Uredbom SPGS којом се регулише ова материја i Rezolucijom OUN br. 1244. SPGS ће предузети одговарајуће правне кораке u складу sa svojim odgovornostima povodom eventualne odluke оve Skupštine.

Bajram Kosumi je u име parlamentарне групе ABK naglasio da подржава предлог Vlade kao i препоруку Zakonodavne komisije o poništavanju свих правних аката Србије на територији Kosova, jer ће то створити pozitivne правне ефекте за sve građane Kosova.

Faik Maroli je казао да parlamentarna група осталих zajedница подржава препоруку Zakonodavne komisije.

Oliver Ivanović je рекао да konstatације prethodnih говорника да правни акти које су donele Србија i Југославија након 22. марта 1989. године nemaju legitimitet i da су diskriminirajući, nisu tačne.

On je upitao, ako Skupština proglašava neprimenjivim te pravne akte, koji će se zakoni onda sprovoditi na Kosovu.

**Ministar Ali Jakupi** je u ime kosovske Vlade obrazložio predlog o proglašenju ne primenjivim na teritoriji Kosova svih ustavnih, zakonskih i podzakonskih akata koje su Srbija i Jugoslavija donele nakon 22. marta 1989. godine, kao i sve njihove štetne efekte koje su u kontinuitetu prouzrokovale Kosovu i njenim građanima.

**Gojko Savić** se suprotstavio konstatacijama prethodnih govornika da su ustavna i zakonska akta koje su donele Srbija i Jugoslavija nakon 22. marta 1989. godine diskriminirajući. On je naglasio da i pojedini zakoni koje je donela Skupština Kosova su diskriminirajući u odnosu na srpsku zajednicu.

**Predsednik** je stavio na glasanje predlog Vlade sa preporukom Zakonodavne komisije, a rezultat je bio sledeći:

Za..... većina

Protiv..... 17

Uzdržanih..... 0

**Predsednik** je konstatovao da je Skupština Kosova usvojila, većinom glasova, predlog kosovske Vlade kao i preporuku Zakonodavne komisiju o proglašenju neprimenjivim svih ustavnih, zakonskih i podzakonskih akata na teritoriji Kosova, koje su Srbija i Jugoslavija donele posle 22. marta 1989. godine.

#### **5. Razmatranje predloga Vlade Kosova o imenovanju članova Kontrolnog odbora za telekomunikacije**

Vlada je predložila Skupštini Kosova da u Kontrolnom odboru za telekomunikacije imenuje sledeća lica:

1. Lulzim Kurtaj, dipl. elek. Ing.
2. Anton Beriša, dipl. elek. In.
3. Ljutfi Žarku, dipl. ecc.
4. Ilir Dugoli dipl. prav. i
5. Fazli Šala dipl. ing. elek.

**Predsednik** je stavio na glasanje predlog Vlade nakon čega je dobijen sledeći rezultat:

Za..... većina,

Protiv..... 22,

Uzdržanih..... 10.

Predsednik je konstatovao da je Skupština Kosova usvojila većinom glasova, predlog Vlade o imenovanju Kontrolnog odbora za telekomunikacije.

**6. Predlog dnevnog reda za plenarnu sednicu zakazane za 18.decembar 2003. godine**

Predsedništvo je predložilo Skupštini sledeći dnevni red za plenarnu sendicu zakazane za 18. decembar i to:

1. Drugo razmatranje Nacrta zakona o godišnjem budžetu Kosova za 2004. godinu,
2. Razmatranje zakonodavstva o saradnji sa Krivičnim haškim sudom.

**Hajredin Kučić** je u ime Komisije za obrazovanje, nauku i tehnologiju predložio da se Nacrt zakona o budžetu Kosova za 2004. godinu odloži za jednu od narednih sedница sa obrazloženjem da se ovaj nacrt budžeta treba preispitati u vezi izdvajanja za oblast obrazovanja.

**Mahir Yagcilar** je rekao da je potrebno da Skupština Kosova osudi napad na premijera Kosova na severnom delu Mitrovice.

**Agim Krasnići** je, u ime Komisije za reagovanje u vanrednim situacijama, predložio da se uvrsti u dnevni red Plenarne sednice zakazane za 18. decembar 2003. godine, preporuka ove Komisije o Seizmološkoj službi Kosova.

**Aljuš Gašić** je, u ime Parlamentarne grupe DSK, predložio da se odgovorni za red i bezbednost pozove na plenarnoj sednici Skupštine da nas obavesti o tome kako se dogodio napad na premijera Kosova.

**Ministar Ali Sadrija** je zatražio da se ne odloži za neku od narednih sednica razmatranje Nacrta zakona za 2004. godinu.

Predsednik je istakao da će Predsedništvo Skupštine razmotriti predloge o dnevnom redu.

Skupština je, na predlog Predsedništva, usvojila dnevni red plenarne sednice zakazane za 18. decembar 2003. godine, u predloženom tekstu.

Predsedavajući je zaključio plenarnu sednicu u 13,30 časova.

Sekretarijat Skupštine

Predsednik Skupštine  
Akademik Nedžat Daci